

หนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ผู้เรียบเรียง

ดร.ดวงฤทัย อ่างรังโชติ
ดร.ศุภโชค อ่างรังโชติ

ผู้ตรวจ

ดร.กานต์สุตา ประกาศวุฒิสาร
อาจารย์สรวง คำสุขจิต
อาจารย์ประภาส สุพรรณดี
อาจารย์สุนันทา ไพศาลศิลป์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวภา ชาติเกษมศรี
ดร.บุญช่วย ศิริเลี้ยง
อาจารย์สนั่น นอบน้อม

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

๑๒๕๖/๙ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐-๒๒๔๓-๘๐๐๐ (อัตโนมัติ ๑๕ สาย), ๐-๒๒๔๑-๘๙๙๙
แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : ๐-๒๒๔๑-๔๑๓๑, ๐-๒๒๔๓-๗๖๖๖

website : www.iadth.com

สงวนลิขสิทธิ์

บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
พ.ศ. ๒๕๖๗
พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม
ISBN : 978-616-05-5082-1

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ ได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งมุ่งเน้นเกี่ยวกับทักษะอาชีพในการทำงานที่จำเป็น ต่อชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริตและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

ดังนั้น คณะผู้จัดทำจึงได้จัดทำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เกี่ยวกับทักษะการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยการปฏิบัติจริง (Active Learning) อย่างสม่ำเสมอในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังให้ผู้เรียนเห็นถึง ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการ ประกอบอาชีพที่ตนเองรักหรือมีความถนัดได้

หนังสือเรียนเล่มนี้ได้พัฒนาเนื้อหาให้ทันสมัย มีสมรรถนะสำคัญสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษ ที่ ๒๑ ด้านการคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และทำประโยชน์ให้แก่สังคม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย และสังคมโลกได้อย่างมีความสุข และยังสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในลำดับต่อไปได้

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	หน้าที่และบทบาทของตนเอง	๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	บ้านของเรา	๑๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	แต่งตัวให้ดูดี	๔๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	การปลูกพืชไร่นา	๕๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	งานดอกไม้สดของไทย	๗๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	การดำเนินการทางธุรกิจ	๙๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	เตรียมพร้อมเข้าสู่อาชีพ	๑๓๙
โครงงานสู่นวัตกรรม		๑๕๙
บรรณานุกรม		๑๖๐

หน้าที่และบทบาทของตนเอง

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๑)
- มีทักษะการจัดการในการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๓)
- มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๔)
- มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๕)
- มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๖)
- ใช้พลังงานทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๗)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๒)

สาระสำคัญ

ในครอบครัวเมื่อนักเรียนมีบทบาทเป็นลูก หลาน ควรกตัญญูต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่ ในฐานะที่เป็นพี่ นักเรียนควรช่วยบิดา มารดา และผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่น้อง และในฐานะที่เป็นน้อง นักเรียนควรเคารพ และให้เกียรติพี่ของตน เพื่อให้ทุกคนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แผนผังสาระการเรียนรู้

- หน้าที่และบทบาทในฐานะพ่อแม่ ผู้ปกครอง
- หน้าที่และบทบาทในฐานะลูกหลาน
- หน้าที่และบทบาทในฐานะพี่หรือน้อง

หน้าที่และบทบาท
ในฐานะสมาชิกของครอบครัว

หน้าที่
และบทบาท
ของตนเอง

ประโยชน์ของการปฏิบัติตน
ตามหน้าที่และบทบาท
ในฐานะสมาชิกของครอบครัว

คำศัพท์น่ารู้

คำ	ศัพท์ภาษาอังกฤษ
ความสัมพันธ์	relationship
รับผิดชอบ	responsible
สมาชิกในครอบครัว	family members

จุดประกายความคิด

ถ้านักเรียนเห็น
ผู้ปกครองทำงานบ้าน
เหมือนในภาพ
นักเรียนจะอย่างไร

๑. หน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของครอบครัว

หน้าที่ คือ ภาระรับผิดชอบของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติ เช่น หน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีต่อลูก หน้าที่ของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง

บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลคนหนึ่ง มีหลายสถานภาพในคนเดียว ดังนั้น บทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพในสถานการณ์นั้น ๆ

หน้าที่และบทบาท จึงเป็นการปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกที่ควรด้วยความรับผิดชอบตามสถานภาพของตนเอง สมาชิกทุกคนในสังคมมีหน้าที่และบทบาทของตนเอง เริ่มตั้งแต่สังคมที่ใกล้ชิดที่สุด คือ ครอบครัว ไปสู่โรงเรียน ชุมชน ประเทศ และโลก

การอยู่ด้วยกันของสมาชิกในครอบครัว ย่อมมีการพูดคุย ประพฤติปฏิบัติต่อกันในสถานการณ์ต่าง ๆ สมาชิกแต่ละคนจึงต้องเรียนรู้ถึงหน้าที่และบทบาทของตนเอง เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนต่อกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๑.๑ หน้าที่และบทบาทในฐานะพ่อแม่ ผู้ปกครอง

หน้าที่และบทบาทในฐานะของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ดีที่มีต่อลูก มีดังนี้

๑. หารายได้มาเลี้ยงลูกและใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน
๒. อบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี มีคุณธรรมตามหลักคำสอนในศาสนาของตน ปลุกฝังคุณลักษณะและแนะแนวทางให้ลูกรู้จักพึ่งพาตนเองได้
๓. ให้การศึกษาเล่าเรียน โดยส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนให้จบการศึกษาในระดับที่สามารถทำงาน หารายได้เลี้ยงดูตนเองได้ในอนาคต
๔. เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก พุดด้วยถ้อยคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน ความอ่อนน้อม ถ่อมตน มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ มีความกตัญญู ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรม มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีความยุติธรรม มีความขยันต่อการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล รู้จักการให้อภัย รู้จักการเสียสละ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าทำในเรื่องที่ถูกต้อง
๕. เลี้ยงลูกให้เติบโตขึ้นด้วยความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ โดยหาอาหารที่ดี มีประโยชน์ให้ลูกรับประทาน หาเวลาว่างชักชวนลูกออกกำลังกายด้วยกัน เพื่อสุขภาพที่แข็งแรง ให้ความรัก ความอบอุ่นใกล้ชิด และช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ

๑.๒ หน้าที่และบทบาทในฐานะลูกหลาน

หน้าที่และบทบาทในฐานะลูกหลานที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่ มีดังนี้

๑. เคารพเชื่อฟังคำอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่ ปฏิบัติตามสิ่งที่ถูกต้องดีงามที่ท่านชี้แนะให้
๒. ตั้งใจเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถ เมื่อสำเร็จการศึกษาจะสามารถประกอบอาชีพ เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้
๓. รับผิดชอบงานที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่มอบหมายให้ทำด้วยความเต็มใจ เพราะการที่มอบหมายงานให้ นั่น เพื่อสอนให้นักเรียนรู้คุณค่าของงาน รู้จักอดทน ขยันขันแข็ง มีความมานะพยายาม รู้จัก รับผิดชอบงาน รู้จักวิธีการทำงาน และมี ประสิทธิภาพในการทำงาน
๔. แบ่งเบาภาระงานจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่มาทำด้วยความเต็มใจ เช่น งานบ้าน งานอาชีพในครอบครัว ที่นักเรียนสามารถช่วยเหลือได้

๕.

ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย โดยซื้อเฉพาะ สิ่งจำเป็น และไม่ฟุ่มเฟือยซื้อของราคาแพง ตามสมัยนิยม ใช้น้ำประปาและใช้ไฟฟ้า อย่างประหยัด ใช้สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน อย่างประหยัดและทะนุถนอม เพื่อไม่ให้ ชำรุดเสียหายจนต้องซื้อใหม่ และรู้จัก ออมเงิน

๖.

ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ไม่ทำความ เลื่อมเสียดวงศ์สกุล ไม่ก่อเรื่องทะเลาะวิวาทให้เป็นที่ยุ่งยากแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่

๗.

มีความกตัญญูต่องานที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่ โดยดูแลท่านเมื่อยาม เจ็บป่วย ส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ของท่าน ด้วยการชักชวนท่านออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อน อย่างเพียงพอ พุดคุยกับท่านเมื่อมีโอกาส ตลอดจนเลี้ยงดูท่านในยามชรา

ลูกที่ดีต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

๑.๓ หน้าที่และบทบาทในฐานะพี่หรือน้อง

หน้าที่และบทบาทในฐานะพี่หรือน้องที่ดี มีดังนี้

๑. รักและห่วงใยกันในยามปกติ ยามเจ็บป่วย หรือเมื่อมีปัญหา โดยพุดคุยสอบถามกันเป็นประจำ
๒. มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกันทำงานและทำกิจกรรม ต่าง ๆ ในครอบครัว ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน
๓. ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งการทำงานบ้าน การเรียนและทำการบ้าน การเตรียมตัวสอบ และช่วยแก้ปัญหาอื่น ๆ หากเกินความสามารถให้ปรึกษาพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือญาติผู้ใหญ่ เพื่อจะได้ช่วยแก้ปัญหาให้เหมาะสมต่อไป
๔. คอยตักเตือนไม่ให้ประพฤติตนไม่เหมาะสม โดยอธิบายถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น และควรรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันด้วยความรัก และความเห็นใจ

พี่สอนน้องทำการบ้าน เป็นการช่วยเหลือน้องอย่างหนึ่ง

๕.

พูดด้วยวาจาสุภาพ อ่อนโยน และรักษาน้ำใจ ไม่พูดส่อเสียดกระทบกระทั่ง และพูดกันด้วยเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์เมื่อเกิดความไม่พอใจ

๖.

ให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยแสดงความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน

QR CODE
เรื่อง
หน้าที่และบทบาท
ในฐานะสมาชิกของครอบครัว

ปลอดภัยไว้ก่อน

ความขัดแย้งในครอบครัวที่อาจนำมาซึ่งการใช้ความรุนแรงตัดสินปัญหา สามารถแก้ไขได้โดยไม่พุดยั่วยุกันจนถึงขั้นทนไม่ได้ มีการตั้งกติกาครอบครัวไว้ เช่น ผู้ใดเป็นฝ่ายผิดต้องขอโทษก่อน และอีกฝ่ายต้องรับให้อภัย ถ้าทนการยั่วยุไม่ไหวจริงๆ ให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง โดยเดินหนีออกจากสถานการณ์หรือสถานที่นั้น ๆ ไปสักระยะหนึ่ง

๒.

ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของครอบครัว

การปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของครอบครัวอย่างถูกต้องเหมาะสม มีประโยชน์ ดังนี้

๑.

บ้านจะสะอาดเรียบร้อยน่าอยู่อาศัย เนื่องจากแต่ละคนมีความรับผิดชอบ

๒.

ไม่เหน็ดเหนื่อยจากการทำงานบ้านจนเกินไป เนื่องจากช่วยกันทำงาน

๓.

สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีความสามัคคี ห่วงใยกัน

๔.

มีสุขภาพที่ดี เพราะมีเวลาวางไปทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน

ทักษะชีวิตและอาชีพ

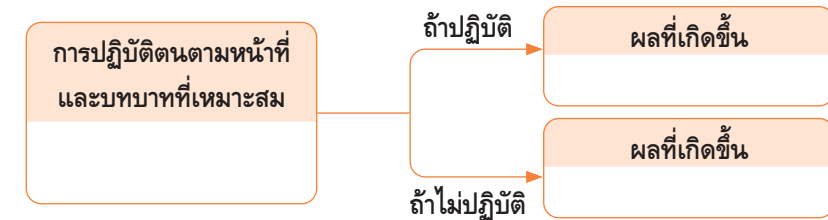
นักสังคมสงเคราะห์ ควรมึทักษะในการสื่อสาร มีความรู้ด้านจิตวิทยาเป็นอย่างดี มีใจเมตตา มีใจบริการ และต้องมีความอดทนเป็นอย่างมาก เพราะจะต้องเป็นผู้ที่เป็นตัวกลางให้การช่วยเหลือ บรรเทา และป้องกันปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เข้าไปหาผู้ที่ประสบเคราะห์ ประเมินสถานการณ์และหาทางช่วยเหลือ อีกทั้งให้คำแนะนำ พร้อมช่วยแก้ปัญหาไปจนถึงหาวิธีป้องกัน และวางแนวทางไม่ให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นอีก สามารถทำงานกับองค์กรของรัฐ องค์กรอิสระ หรือเป็นผู้ให้คำปรึกษาในองค์กรหรือคลินิก

กิจกรรมเสริมสร้างความรู้สู่สมรรถนะ

๑.

นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทที่เหมาะสม ๑ ตัวอย่าง และวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นถ้าปฏิบัติและถ้าไม่ปฏิบัติเป็นแผนภาพความคิด

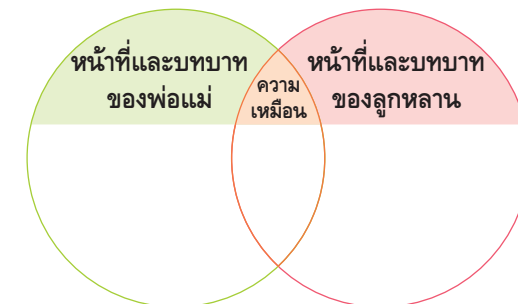
๒.

นักเรียนเขียนการปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของตนเองต่อสมาชิกในครอบครัวลงในตาราง แล้ววิเคราะห์ว่าตนเองควรปรับปรุงการปฏิบัติตนในเรื่องใดบ้าง และปรับปรุงอย่างไร

การปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสมต่อสมาชิกในครอบครัว	การปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เหมาะสมต่อสมาชิกในครอบครัว	การปรับปรุง

๓.

นักเรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัวที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ๒ สถานภาพเป็นแผนภาพความคิด

๔.

นักเรียนสัมภาษณ์พ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติพี่น้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาทของสมาชิกในครอบครัว แล้วบันทึกข้อมูล

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

G

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

๑. นักเรียนรวมกลุ่ม ๔-๖ คน แต่ละคนแนะนำสมาชิกในครอบครัวของตนว่ามีใครบ้าง ทำหน้าที่อะไร ในครอบครัวเป็นข้อมูลพอสั่งเปป และบอกบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ปฏิบัติต่อครอบครัว ในประเด็นต่อไปนี้
 - งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือครอบครัว มีอะไรบ้าง
 - งานที่ไม่ได้รับมอบหมายแต่ได้ตัดสินใจปฏิบัติเองเพื่อช่วยเหลือครอบครัว มีอะไรบ้าง
 - งานที่ครอบครัวมอบหมายให้ผู้อื่นทำแต่ได้เข้าไปช่วยแบ่งเบาทำให้สำเร็จ มีอะไรบ้าง
 นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนในกลุ่มจนครบทุกคน

P

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในแต่ละประเด็นมาร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย หาข้อสรุป ในประเด็นต่อไปนี้
 - สมาชิกแต่ละคนในครอบครัวมีงานที่ต้องทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัวหรือไม่ งานเหมือนกัน หรือต่างกัน
 - นักเรียนในกลุ่มมีงานที่ต้องทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัวเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
 - เพราะเหตุใดทุกคนจึงต้องทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว
 - การทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมาย หรือการช่วยงานสมาชิก คนอื่นในครอบครัวมีผลดีต่อครอบครัวอย่างไร
 - ร่วมกันอภิปรายแนวทางการปฏิบัติตนต่อบุคคลในครอบครัวในลักษณะต่าง ๆ กับผลที่เกิดขึ้นในครอบครัว
๓. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ความเข้าใจเรื่อง หน้าที่และบทบาทของตนในการปฏิบัติต่อครอบครัว บันทึกเป็นเอกสารความรู้ในรูปแบบแผนภาพความคิด หรือทำเป็นหนังสือเล่มเล็กร่วมกับผลงาน ของกลุ่มอื่น ๆ ในห้อง สำหรับผู้สนใจเรียนรู้

A1

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

๔. นักเรียนนำข้อสรุปความรู้ความเข้าใจเรื่อง หน้าที่และบทบาทของตนในการปฏิบัติต่อครอบครัว ไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับครอบครัวตนเองใน ๑ สัปดาห์ บันทึกผลการปฏิบัติเป็นแผนภาพ แผนภูมิ หรือภาพถ่ายประกอบคำอธิบายในหัวข้อเรื่อง บทบาทหน้าที่ของฉันในฐานะ สมาชิกครอบครัว เป็นบันทึกกิจกรรมที่บ้านประจำสัปดาห์ตามความถนัด

A2

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

๕. นักเรียนนำเสนอผลงานแผนภาพ แผนภูมิ หรือภาพถ่ายประกอบคำอธิบายเรื่อง บทบาทหน้าที่ ของฉันในฐานะสมาชิกของครอบครัว จากบันทึกกิจกรรมที่บ้าน ๑ สัปดาห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อนในชั้นเรียน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมรับชม ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนา เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

S

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

๖. นักเรียนนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูและเพื่อนในชั้นเรียนมาใช้ประกอบการ ประเมินตนเองว่ามีเรื่องใดที่คิดตัดสินใจปฏิบัติดีแล้ว มีข้อมูลส่วนใดที่ต้องปรับปรุงบ้าง และปรับปรุงอย่างไร กำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อกันในครอบครัวของตนเองให้เหมาะสม ต่อไป

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

๑. เพราะเหตุใดสมาชิกในครอบครัวจึงต้องปฏิบัติตามหน้าที่และบทบาท
๒. พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ดีควรมีหน้าที่และบทบาทต่อลูกอย่างไร
๓. ลูกหลานที่ดีควรปฏิบัติตนต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติอย่างไร
๔. ในฐานะที่นักเรียนเป็นผู้ควรปฏิบัติตนต่อห้องอย่างไร
๕. ห้องที่ดีควรปฏิบัติตนต่อห้องอย่างไร
๖. ถ้าพบว่าพี่หรือน้องมีปัญหาสุขภาพกายหรือปัญหาสุขภาพจิต นักเรียนควรทำอย่างไร
๗. การปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวอย่างมีความสุขสอดคล้องกับคุณธรรม หรือหลักธรรมใดบ้าง
๘. นักเรียนจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้ด้วยวิธีใดบ้าง
๙. ถ้านักเรียนมีปัญหาสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวจะแก้ไขอย่างไร
๑๐. กิจกรรมใดบ้างที่จะส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว

กัตญญารู้คุณพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่ ปฏิบัติตนเป็นคนดี มีคุณธรรมและช่วยแบ่งเบามาระของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และญาติผู้ใหญ่

หน้าที่และบทบาท
ในฐานะลูกหลาน

หน้าที่และบทบาท
ในฐานะพ่อแม่
ผู้ปกครอง

อบรมเลี้ยงดู สั่งสอน
ให้ลูกเติบโตเป็นคนดี
หารายได้มาใช้จ่าย
ในครอบครัว และเป็น
แบบอย่างที่ดีของลูก

หน้าที่และบทบาท
ในฐานะสมาชิกของครอบครัว

หน้าที่และบทบาท
ของตนเอง

หน้าที่และบทบาท
ในฐานะพี่หรือน้อง

รักและห่วงใยกัน
สามัคคีกัน ช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน คอย
ตักเตือนเมื่ออีกฝ่าย
กำลังจะประพฤติตน
ไม่เหมาะสม

ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามหน้าที่
และบทบาทในฐานะสมาชิกของครอบครัว

การปฏิบัติตนตามหน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของครอบครัว
อย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความสุขกาย
และสุขภาพจิตดี

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- อธิบายวิธีการทำงาน
เพื่อการดำรงชีวิต
(ง ๑.๑ ม.๔-๖/๑)
- มีทักษะการจัดการในการ
ทำงาน (ง ๑.๑ ม.๔-๖/๓)
- มีทักษะกระบวนการ
แก้ปัญหาในการทำงาน
(ง ๑.๑ ม.๔-๖/๔)
- มีทักษะในการแสวงหา
ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต
(ง ๑.๑ ม.๔-๖/๕)
- มีคุณธรรมและลักษณะนิสัย
ในการทำงาน
(ง ๑.๑ ม.๔-๖/๖)
- ใช้พลังงาน ทรัพยากร
ในการทำงานอย่างคุ้มค่า
และยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม
(ง ๑.๑ ม.๔-๖/๗)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- สร้างผลงานอย่างมีความคิด
สร้างสรรค์ และมีทักษะ
การทำงานร่วมกัน
(ง ๑.๑ ม.๔-๖/๒)

สาระสำคัญ

บ้านจะน่าอยู่อาศัย และประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
เพราะทุกคนช่วยกันดูแลรักษาและทำความสะอาดบ้าน
จัดตกแต่งบ้าน เก็บรักษาอาหารอย่างถูกวิธี และซ่อมแซม
ประกอบติดตั้งสิ่งของเครื่องใช้ด้วยตนเอง

แผนผังสาระการเรียนรู้

คำศัพท์น่ารู้

คำ

การซ่อมแซม
เครื่องเรือน
ตกแต่งบ้าน

ศัพท์ภาษาอังกฤษ

repair
furniture
home decoration